

NÁZEV AKCE	Stanovisko k návrhu EP a Rady o náležitě péči podniků v oblasti udržitelnosti KOM (2022) 71
DATUM ZVEŘEJNĚNÍ	10. 3. 2022
KONTAKTNÍ OSOBA	Ing. Drbalová
TELEFON	225 279 601
E-MAIL	vdrbalova@spcr.cz

Politický kontext

Chování společností napříč všemi sektory ekonomiky je klíčem k úspěchu, pokud jde o přechod Unie ke klimaticky neutrální a zelené ekonomice v souladu s Evropskou zelenou dohodou a při plnění cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, včetně jejích cílů v oblasti lidských práv a životního prostředí. To podle EK vyžaduje zavádění komplexních procesů zmírňování nepříznivých dopadů na lidská práva a životní prostředí v jejich hodnotových řetězcích a integraci udržitelnosti do systémů správy a řízení. Evropské podniky jsou světovými lídry a prokazují své odhodlání dodržovat lidská práva a snižovat dopady své činnosti na planetu. **Pokrok společností EU při začleňování udržitelnosti – zejména náležitě péče v oblasti lidských práv a životního prostředí – do procesů podnikové správy a řízení zůstává podle EK přesto pomalý.**

Představení návrhu

Evropská komise předložila 23. února 2022 legislativní návrh týkající se náležitě péče společností v oblasti udržitelnosti, kterým se zároveň mění směrnice (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

Návrh směrnice o náležitě péči společností ukládá velkým společnostem (s více než 500 zaměstnanci a obratem více než 150 mil EUR, anebo společnostem podnikajícím ve vysoce rizikových sektorech (textilní, oděvní a kožedělní průmysl, včetně obuvnictví, zemědělský a potravinářský průmysl, těžba, hutnický a kovo zpracující průmysl) s více než 250 zaměstnanci a obratem vyšším než 40 mil EUR) povinnost postupovat v souladu s náležitou péčí. Směrnice by měla dopadat i na společnosti ze třetích zemí podnikající na vnitřním trhu EU a generující na něm minimálně obrat ve výši stanovené pro evropské společnosti.

Směrnice by měla:

1. **zlepšit postupy správy a řízení společností s cílem lépe začlenit řízení rizik a procesy zmírňování lidských práv a environmentálních rizik a dopadů**, včetně těch, které vyplývají z hodnotových řetězců, do podnikových strategií;
2. **zabránit roztržitosti požadavků na náležitou péči na jednotném trhu a vytvořit právní jistotu pro podniky a zúčastněné strany**, pokud jde o očekávané chování a odpovědnost;
3. **zvýšit odpovědnost podniků za nepříznivé dopady** a zajistit společností soudržnost, pokud jde o povinnosti vyplývající ze stávajících a navrhovaných iniciativ EU v oblasti odpovědného obchodního chování;
4. **zlepšit přístup k opravným prostředkům pro osoby postižené nepříznivými dopady** chování podniků na lidská práva a životní prostředí;
5. **doplnit další platná nebo navrhovaná opatření**, která přímo řeší některé konkrétní problémy udržitelnosti nebo se uplatňují v některých konkrétních odvětvích, většinou v Unii.

Hodnocení dopadů:

Analýza v posouzení dopadů se v širokém smyslu zabývala problémem vyplývajícím z potřeby posílit udržitelnost v systémech správy a řízení společností, přičemž identifikovala dvě dimenze: (1) **zájmy zúčastněných stran a rizika související se zúčastněnými stranami pro společnosti nejsou dostatečně zohledněna v systémech a rozhodování podnikového řízení rizik;** (2) **společnosti dostatečně nezmírňují své nepříznivé dopady na lidská práva a životní prostředí, nemají odpovídající systémy řízení a opatření ke zmírnění svých škodlivých dopadů.**

Negativní stanovisko Výboru pro kontrolu regulace (Regulatory Scrutini Board)

Výbor EK pro kontrolu regulace vydal dvě po sobě následující negativní stanoviska a **zdůraznil potřebu politického rozhodnutí ohledně toho, zda a za jakých podmínek by mohla iniciativa udržitelného podnikového řízení pokračovat.** Výbor argumentoval tím, že se návrh (1) **nezabývá popisem problému a neposkytuje přesvědčivé důkazy o tom, že podniky v EU, zejména malé a střední podniky, již dostatečně neodrážejí aspekty udržitelnosti nebo nemají dostatečné pobídky k tomu, tak učinit;** 2) nedostatečně **představil rozsah možností politik určit nebo plně posoudit klíčová politická rozhodnutí;** (3) **posoudit dopady úplným, vyváženým a neutrálním způsobem a odrážet nejistotu související s realizací přínosů a (4) prokázat přiměřenost upřednostňované možnosti.** Na základě rozhodnutí místopředsedy pro interinstitucionální vztahy a prognózu byly připomínky zohledněny v pracovním dokumentu EK.

Swazu průmyslu a dopravy ČR: Byznys potřebuje reálná a proveditelná řešení

- **SP ČR je silně znepokojen, že EK přistoupila k předložení návrhu i přes opakované negativní stanovisko Výboru pro kontrolu regulace, že se plně nepodařilo prokázat, že podniky dostatečně nezohledňují aspekty udržitelnosti ve svých obchodních modelech a strategiích, a posoudit dopady úplným, vyváženým a neutrálním způsobem.**
- **Návrh navíc přichází v době, kdy ještě nedošlo k plné obnově ekonomiky po pandemii COVID-19 a podniky čelí nyní závažným dopadům v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině.**
- **SP ČR jako součást evropské podnikatelské komunity podporuje rámec EU pro náležitou péči a mnoho podniků v ČR a po celé Evropě již plní své povinnosti v této oblasti. Nicméně cíle, aby byly dodavatelské řetězce udržitelnější, je třeba dosáhnout způsobem, který je pro podniky proveditelný a nesmí jednostranně činit evropské podniky odpovědnými za faktory, které jsou mimo jejich kontrolu.**
- **Komisi se nepodařilo zavést pravidla uchopitelná pro podniky. Návrh EK spíše přispěje k již tak nadměrné kumulativní zátěži, která byla v posledních letech uvalena na evropské podniky. Je nereálné očekávat, že evropské společnosti mohou kontrolovat celé své hodnotové řetězce po celém světě, včetně „nepřímých“ dodavatelů třetích stran nebo dokonce zákazníků. Je stanovit určitou hranici aplikace podmínek na dodavatelský řetězec (např. objemu dodávek nad 10 mil. Kč ročně apod.)**
- **Systém smluvních doložek/klausulí a smluv tzv. „contractual cascading“ je komplikovaný, finančně a administrativně náročný. Návrh může vést společnosti k tomu, že opustí složité trhy nebo se zdrží do nich zapojit.**
- **Předložené návrhy přenášející značné povinnosti na společnosti EU v konečném důsledku poškodí jejich schopnost zůstat celosvětově konkurenceschopnými a přinášet výhody místním komunitám ve třetích zemích.**
- **EK nerozlišuje mezi operacemi v EU a mimo EU. V EU je velmi vysoká úroveň lidských práv a životního prostředí, bylo by nepřiměřené ukládat stejné povinnosti společnostem při jejich**

operacích uvnitř EU. Navíc vztah k zahraničním společnostem je nejasně definován s rizikem dopadu na konkurenceschopnost a pracovní místa.

- Návrh Komise rovněž obsahuje **mnoho složitě a nejasné terminologie**. Ponechává příliš mnoho prostoru pro členské státy EU ke goldplatingu, což by nakonec mohlo podkopat jeden z hlavních cílů iniciativy: **předcházení roztržitosti pravidel v rámci jednotného trhu**.
- **Návrh také zasahuje do pečlivé rovnováhy mezi povinnostmi členů představenstva a vytváří riziko narušení primární funkce představenstva v souladu s vnitrostátními zákony o společnostech**. Zavádí administrativně a finančně náročné procesy, **Příkladem je kontroverzní ustanovení o odměnách ředitelů v souvislosti se správou a řízením společnosti**. Toto je doména, která by měla zůstat v kompetenci jednotlivých států.
- SP ČR uznává cíl částečně vyloučit **malé a střední podniky** z navrhovaných povinností, přesto zdůrazňuje, že **MSP budou ovlivněny a zatíženy nepřímo**.
- Začlenění finančního sektoru **s sebou nese riziko nežádoucích dopadů a mohlo by způsobit další problém s přístupem k financím pro evropskou reálnou ekonomiku**.
- SP také považuje termín **stanovený k implementaci - k 1. lednu 2023 – za nereálný**.

SP ČR bude věnovat v průběhu vyjednávání návrhu pozornost i dalším konkrétním ustanovením, zejména pokud jde o ustanovení o boji proti klimatu, pravomoci vnitrostátních dozorcích orgánů, odůvodněných stížností, občanskoprávní odpovědnosti za škody, sankcím, povinností ředitelů, výkonu přenesené pravomoci ve vztahu k podávání zpráv, úloze střediska pro sledování transparentnosti hodnotových řetězců a navrženým podpůrným opatřením.